

Požiadavky spojené s princípom „výrazne nenarušiť“

Projekty obnovy budov musia spĺňať legislatívu v oblasti energetickej hospodárnosti, klímy a životného prostredia, legislatívu v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie a zároveň musia byť v súlade s princípom „výrazne nenarušiť“. V zmysle tohto princípu žiadny projekt podporený z prostriedkov mechanizmu nemôže výrazne narušiť žiaden z nasledujúcich environmentálnych cieľov uvedených v čl. 17 Európskeho parlamentu A Rady (EÚ) 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (tzv. nariadenie o taxonómii) (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13 – 43):

- zmierňovanie zmeny klímy (nesmie viesť k značným emisiám skleníkových plynov);
- adaptáciu na zmenu klímy (nesmie viesť k zvýšenému nepriaznivému dôsledku súčasnej klímy a očakávanej budúcej klímy na činnosť samú alebo na ľudí, prírodu alebo majetok);
- udržateľné využívanie a ochranu vodných a morských zdrojov (nesmie poškodzovať dobrý stav alebo dobrý ekologický potenciál vodných útvarov vrátane povrchových a podzemných vôd, alebo dobrý environmentálny stav morských vôd);
- obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie (nesmie viesť k výraznej neefektívnosti využívania materiálov alebo priameho alebo nepriameho využívania prírodných zdrojov alebo k výraznému zvýšeniu vzniku, spaľovania alebo zneškodňovania odpadu, s výnimkou spaľovania nerecyklovateľného nebezpečného odpadu, alebo ak dlhodobé zneškodňovanie odpadu môže spôsobiť výrazné a dlhodobé poškodenie životného prostredia);
- prevenciu a kontrolu znečisťovania (nesmie viesť k výraznému nárastu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, vody a pôdy v porovnaní so situáciou pred začiatkom tejto činnosti);
- ochranu a obnovu biodiverzity a ekosystémov (nesmie výrazne poškodzovať dobrý stav a odolnosť ekosystémov, alebo poškodzovať stav ochrany biotopov a druhov vrátane tých, ktoré sú záujmom EÚ).

V súvislosti s vyššie uvedeným je potrebné počas realizácie Projektu zabezpečiť splnenie nasledujúcich požiadaviek:

1. Stavebný odpad a odpad z demolácií

V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie¹⁾ zabezpečia subjekty vykonávajúce obnovu budovy, aby aspoň 70 % (hmotnosť) zdravotne nezávadného stavebného a demolačného odpadu (s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v Európskom zozname odpadov rozhodnutím 2000/532/ES) vyprodukovaného na stavenisku bolo pripravených na opätovné použitie, recykláciu a ďalšie zhodnotenie materiálu a to vrátane činností spätného zasypávania, pri ktorých sa využije odpad ako náhrada za iné materiály.

V procesoch súvisiacich s demoláciami je potrebné obmedziť tvorbu odpadu v súlade s Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie, pričom sa prihliada na najlepšie dostupné techniky a využívanie selektívnej demolácie, v rámci ktorej je potrebné zabezpečiť odstránenie a bezpečnú manipuláciu s nebezpečnými látkami. Selektívnym odstraňovaním materiálov sa uľahčí ich opätovné použitie s využitím dostupných triediacich systémov pre stavebný a demolačný odpad.

Splnenie podmienky preukazuje Žiadateľ/Prijímateľ nasledujúcimi dokladmi, ktoré sú podrobnejšie vysvetlené v Metodickí príručke k nakladaniu so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií²⁾:

- potvrdenie alebo iný doklad o odovzdaní stavebných odpadov a odpadov z rekonštrukcie alebo demolácie firme oprávnenej na nakladanie s odpadmi obsahujúci údaje odovzdávajúceho a prijímajúceho, číslo odpadu, množstvo odpadu, spôsob nakladania s odpadom a dátum prijatia odpadu;

¹⁾ Protokol EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/20509/?locale=sk>

²⁾ Metodická príručka k nakladaniu so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií dostupná na webe <https://www.planobnovy.sk/realizacia/dokumenty/>.

- informácia o následnom nakladaní s odpadmi ak nasledovným držiteľom odpadov nie je zariadenie na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov;
- sumarizácia údajov o vzniku stavebných odpadov a odpadov z demolácie a následnom nakladaní s ním preukazujúca splnenie požiadavky aby minimálne 70 % hmotnosti takéhoto nie nebezpečného odpadu bolo zhodnocovaných – v rozsahu Ohlásenia o vzniku odpadov a nakladaní s ním.

2. Obehové hospodárstvo

Realizácia obnovy budovy bude v súlade s normou ISO 20887/2020 Udržateľnosť budov a stavebnoinžinierskych prác. Návrh na zabezpečenie demontáže a prispôsobiteľnosti. Zásady, požiadavky a usmernenia.

Splnenie podmienky po ukončení stavebných prác preukazuje vyhlásením Žiadateľ/Prijímateľ, príp. potvrdením zhotoviteľa alebo odborného technického dozoru.

3. Stavebné komponenty, materiály a práce

Stavebné komponenty a materiály použité pri obnove budovy nebudú obsahovať azbest ani iné nebezpečné a toxické látky (zoznam látok podliehajúcich autorizácii je v prílohe XIV Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení Nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a Nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1.).

Stavebné prvky a materiály použité pri obnove alebo výstavbe budovy, ktoré môžu prísť do styku s užívateľmi³⁾ budú emitovať menej ako 0,06 mg formaldehydu na m³ materiálu alebo zložky a menej ako 0,001 mg karcinogénnych prchavých organických zlúčenín kategórie 1A a 1B na m³ materiálu alebo prvku, čo sa preukáže skúšaním v súlade s normou CEN / TS 16 516⁴⁾ a ISO 16 000-3⁵⁾ alebo inými porovnateľnými štandardizovanými skúšobnými podmienkami a metódami stanovenia.

Pri stavebných prácach budú prijaté opatrenie na zníženie hluku, prachu a emisií znečisťujúcich látok v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spolu s vykonávacou vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Podmienka sa považuje za splnenú vzhľadom na požiadavky kladené na tovary uvádzané na trh EÚ a požiadavky kladené na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ako aj technické normy súvisiace s realizáciou stavebných prác a inštaláciou zariadení, tvoriacich predmet Projektu.

4. Použitie dreva

Najmenej 70 % všetkých výrobkov z dreva použitých v novej konštrukcii na konštrukcie, obklady a povrchové úpravy a použitých pri renovácii konštrukcií, opláštenia a povrchových úprav bude recyklovaných / opätovne použitých, alebo pochádzať z trvalo udržateľne obhospodarovaných lesov, ako sú certifikované certifikačnými auditmi tretích strán vykonávanými akreditovanými certifikačnými orgánmi, napr. Normy FSC/PEFC alebo ekvivalentné normy.

Splnenie podmienky preukazuje Žiadateľ/Prijímateľ dokladmi o pôvodne recyklovaného / opätovne použitého dreva alebo certifikátmi použitých materiálov alebo výrobkov spolu so súhrnnou tabuľkou obsahujúcou informácie o názve, druhu a množstve materiálu a type dokladu/certifikátu.

³⁾ Týka sa to náterových farieb a lakov, stropných obkladov, podlahových krytín vrátane súvisiacich lepidiel a tesniacich materiálov, vnútornej izolácie a povrchových úprav interiérov, napríklad takých, ktorými sa odstraňuje vlhkosť a plesneň.

⁴⁾ CEN/TS 16516: 2013, Stavebné výrobky. Posúdenie uvoľňovania nebezpečných látok. Stanovenie emisií do ovzdušia vo vnútorných priestoroch.

⁵⁾ ISO 16000-3:2011, Ovzdušie vo vnútorných priestoroch. Časť 3: Stanovenie formaldehydu a iných karbonylových zlúčenín v ovzduší vo vnútorných priestoroch a v ovzduší skúšobnej komory. Metóda aktívneho výberu vzorky (<https://www.iso.org/standard/51812.html>).